

СОЦИАЛИСТИЧЕСКА МИСЪЛ

Областния комитет на ССМ — Варна

ПРЕДКОНГРЕСНО ИЗДАНИЕ

Брой 6

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Конгресът
2. Международен младежки социалистически лагер-школа в Чехия — Тодор Чобанов
3. Смесените (комбинирани) стопанства като етап към социалистическо стопанство — Ив. Данчев
4. Ролята на младежта в социалистическите преобразования, след Втората световна война —
Тодор Тодоров
5. Наши видни социалисти се изказват
6. Из програмата на Австрийската С. Д. партия

Октомври 1947 г.

В А Р Н А

КОНГРЕСЪТ

На 2, 3 и 4 октомври в София ще се състои XV юбилеен конгрес на С. С. М. На този конгрес ще бъдат направени доклади, ще се отправят критики и ще се дадат препоръки относно общественно-политическата, идейно-организационната и културно-просветната дейност на съюза ни. Едновременно с деловата работа на конгреса, последният ще бъде и голяма манифестация на силата, волята и значението на социалистическата младеж, която винаги е била авангард в борбата за свобода, мир и демокрация на национална и на международна почва.

Вътре в страната останалите младежки организации с жив интерес следят трескавата подготовка за конгреса, а на самият конгрес ще участвуват като гости и представителите на социалистическата младеж от много европейски страни. Ето защо налага се провеждането на един образецов социалистически конгрес, в който чувството и съзнанието за една отговорна задача, да бъдат добре подчертани както в реда и дисциплината, така също и в зрелите решения които трябва да се вземат.

Непосредствената близост на конгресът на Б. Р. С. Д. П. и дори сливането му с конгреса на С. С. М. ни дава основание да считаме че е в ход установяването на едно тясно съдействие и непрекъсната връзка на С. С. М. с Б. Р. С. Д. П. С. С. М. е клонка от партията и за това усилията на двете обществени формации, трябва да бъдат взаимно допълнени и взаимно подкрепени. Само така може да се постигнат високите цели на социалистическото движение.

Само така общественото мнение у нас и чужбина ще бъде убедено в здравината и устойчивостта на нашите позиции. Само така ние ще тежим.

Обл. к-т на С. С. М. — Варна

Международен младежки социалистически лагер-школа в Чехия през лятото 1947 г. и нашето участие в него.

През месец август т. г. по време на Световния младежки фестивал, по инициативата на Младежката комисия при Централния Комитет на чехословенската социалдемократическа партия в околността на Прага бе уреден *международен младежки социалистически лагер-школа*. В този младежки социалистически лагер-школа бе поканен и участва и нашия Съюз на социалистическата младеж чрез свои представители.

Лагерът бе разположен в летния табор на „Делничка академия“ (Работническа академия), която се оглавява от международно известния младежки социалистически ръководител др. Д-р Иржи Хаек. Този табор носи името на местността в която е разположен — „Хожалка“ и се намира на около 50 км. западно от Прага всред млада борова гора, снабден с всички модерни приспособления за удобен живот.

Живота в лагера бе така уреден, че всеки лагеруващ покрай занятията, които биваха обикновено от 6 до 8 часа дневно имаше възможност още да спортува, почива и да обогатява своите социалистически познания. Естествено е в такива обществения, каквото представляваше и нашия лагер-школа, съществуваше известен порядък — ред на хранене, работа, спорт и пр.

В Международния лагер школа освен нашата делегация бяха представени по азбучен ред: Австрия, Англия, Дания, Италия, Палестина, Полша, Унгария, Франция, Холандия, Чехословакия и Швеция.

В желанието си в най-сбита форма да дам известна представа за този *международен младежки социалистически лагер-школа*, трябва да отбележи, че това бе една от най-големите международни социалистически прояви след Втората война. Използвайки присъствието на младежките делегации на фестивала, Чехословенската социалистическа младеж има похвална идея да уреди този лагер-школа и да събере на едно място представителите на социалистическата младеж от всички краища на Европа. В лагера-школа всяка от младежките делегации разправи на останалите за състоянието на своята страна — политическо и икономическо, разправи за борбата на

своя народ за ТРАЕН МИР, за участието на младежта и то СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА МЛАДЕЖ във възтановяването разрушенията от войната, — за отношението на социалистическата младеж към СЪДБАТА НА КОЛОНИАЛНИТЕ НАРОДИ и колониалната младеж, към подпалвачите на нова война и пр и пр. проблеми, които интересуват не само социалистическата младеж и младежта изобщо, но — цялото прогресивно човечество. В лагера-школа лагеруващите имаха щастието да чуят и един от най-интересните социалистически лектори от Чехословенската социалистическа партия — д-р. Зденек Фирлингер — пол-председател на Министерския съвет на Чехословенското правителство, д-р. Д-р Ярослав Кречи, вещ познавач на Марксовото учение и специалист по економическите проблеми, д-р. Д-р Иржи Хаек — ръководител на младите социалисти в Чехословакия, един от най-изтъкнатите младежки ръководители в чехката младежка действителност. В разговор с делегатите от различните страни на Европа, лагеруващи в този международен младежки социалистически лагер-школа, ние можахме да научим много и много неща за СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ В ЕВРОПА и с доволство да констатираме, че СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА МЛАДЕЖ В БЪЛГАРИЯ Е НА ПРАВ ПЪТ. Констатира се, че ЕДИНСТВЕНИЯ ЗАЛОГ И ГАРАНЦИЯ срещу една нова война е ЕДИНСТВОТО НА ТРУДОВИТЕ СИЛИ от цял свят, разбиването на което целят подпалвачите на една нова война. В лагера-школа разбрахме, че голямото разноезичие което съществуваше ни разделяше до известна степен, но че за сметка на това има нещо по-силно, по-голямо, което ни свързва, обединява, това е идеала на цялото прогресивно човечество — СОЦИАЛИЗМА.

Тук, на края трябва да прибавя, че в този лагер-школа порастна нашето самочувствие, защото разбрахме, че нашия любим съюз е един от най-добрите социалистически съюзи в света и то не само по правилните марксистически позиции, но и по организационен ръст и структура.

Тодор Чобанов

Пол. секр. Обл. к-т на ССМ — Варна

Ролята на младежта в социалистическите преобразования

Войната опустоши света и отмина. Върху димящите развалини започна изграждането на новия живот. В първите стадии на възобновителния процес, на европейската политическа сцена се появиха няколко нови факти, които силно раздрусаха устоите на загнилия капиталистически свят и дадоха своето отражение по всички краища на земята. Плътно спуснатите до тогава завеси паднаха и зад тях се появиха международните политически тенденции в своите пълни очертания. Много позадълбочени и сериозни станаха противоречията вътре в самата капиталистическа класа от една страна, а от друга — противоречията между страните представители на експлоататорския капитал и страните, представители на социалистическите преобразования.

Още по ярко се обрисоваха контурите на новата борба — борба между труда и капитала; борба между господството на авторитета и стремежа на народните маси към свобода и самоопределение.

При тази обстановка се постави въпросът, къде е мястото на нашата подрастваща интелигенция? Трябва ли тя да стане опора на загиващия под тежестта на своите собствени противоречия капитализъм, или трябва да стане преден отряд на зараждащия се нов обществен порядък.

Пътят е само един! Прогресивната интелигенция трябва да поведе масите към изграждането на една такава обществена организация в която да няма вече бедни, които да не знаят какво ще ядат на утрешния ден, нито пък богати които да недоумяват как да пратосват своите неизчерпаеми богатства; да няма вече нещастници, които да издъхват под бремето на непосилния труд и охолници които от слободия да не знаят как да прекарват своето време.

Прогресивната интелигенция трябва да даде реален принос към изграждането на новия свят — светът на международната социалистическа солидарност.

Тодор Тодоров

Наши видни социалисти се изказват

Капитализмът използва всички обществени сили и човешката култура за увеличение на капитала и богатата на капиталистите, па макар и да струва мизерията и живота на ония, които непосредствено творят ценности.

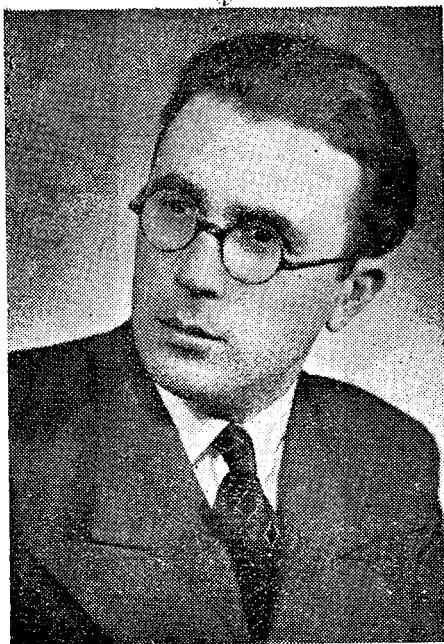
Д-р Илия Палазов
1935 г.

Стопанските затруднения разкриват повече от всякога, че изходът за народите не може да бъде друг освен да се подчини политическото на стопанското, и стопанското на социалното, като насочваното стопанство по национален и международен план, си постави един социален обектив. По-рано или по-късно, по този път ще дойде мира, вътрешен и международен.

Проф. Илия Янулов
1938 г.

Работничеството по села и градове днес прави една колосална жертва, която се изразява в много труд, много лишешия, а все още малко награда. Тази жертвоготовност и трудов ентузиазъм у работничеството днес се подхранват от вярата в изграждането на новия отечественофронтovski стопански и социален ред, при които да се сложи веднъж началото на справедливо разпределение на богатата, според заслугите на всеки един.

Организацията и ръководството на отделните стопански предприятия, днес получават нови форми и задачи и се превръщат в здрави клетки на народностопанския организъм в България, насочени в тяхната дейност не към повече печалби и лично забогатяване, а преди всичко в служба на обществен интерес, интереса на трудовия народ и всестранно изграждане на народното благополучие.

проф. д-р Димитър Ц. Йорданов
1945 г.

Смесените (комбинирани) стопанства като етап към социалистическо стопанство.

Според лицата които стоят на чело на единичните стопанства, които ръководят и направляват стопанската дейност и същевременно се ползват от нейния резултат, бяха познати до скоро три системи на стопанисване:

1) Система на *частни стопанства* — когато единичното стопанство принадлежи на отделни лица, (физически или юридически), а стопанската дейност е насочена към осъществяване на частните интереси.

2) Система на *обществени стопанства* — когато на чело стои държавата, общината или някое друго публично-правно тяло. Тук стопанисването се извършва от името и за сметка на съответното обществено цяло.

3) Система на *кооперативни стопанства* — когато стопанствата заемат средно място между първите две системи. Кооперативните стопанства принадлежат на отделни групи частни лица, от които се и ръководят, но те служат до голяма степен и на обществения интерес.

Държавата, общината и пр. насочва своята стопанска дейност към ония предприятия и инициативи, където е най-силно подчертан обществения интерес, а не гдето капиталите се рентират най-добре. Държавата и общините, освен това, в някои случаи, когато дейността на частните стопанства има известно обществено оправдание и е плод на народо-полезни инициативи, се задоволяваха да дадат на съответните стопанства някои привилегии и облаги, или пък помощи (субсидии), с които се цели насърчаването на съответната стопанска дейност. В общата си обаче политика, държавата и общините оставаха далеч от стопанските инициативи.

Напоследък един нов начин на стопанисване намери приложение и то не като откъснат, отделен и инцидентен случай, а като все по-вече налагаща и разширяваща се система, извикана на живот от стопанската необходимост. Става дума за *смесените* или *комбинирани стопанства*. Те представляват съчетание на собствеността, ръководството и интересите на частните стопанства с обществените и кооперативните стопанства. Тази комбинация може да вземе различна юридическа форма (най-

често О. О. д-ва). Съотношението между собствеността, ръководството и правата на участващите страни в тия стопанства, търпи най-различни варианти и според това интересите на частния, кооперативния и държавно-стопанския сектор, имат възможност за най-сполучливо осъществяване; не само това, — частните, кооперативните и държавните стопанства имат самобитни, специфични за своята организационна и функционална структура преимущества, които съчетани биха довели до една сполучлива стопанска ориентация и организация, биха постигнали редица стопански преимущества; от друга страна някои тяхни отделни, специфични слабости биха били избегнати, преобладаващи и парирани.

Значителната дезорганизация и големите трудности на преходния следвоенен стопански живот, налагат тази нова система и я изтъкват дори до степен на една необходимост.

Стопанския опит и стопанските връзки с чужбина на индустриалци и търговци, кредитно-способността и авторитета на кооперацията, всеотрядните и широки възможности на общината или държавата, представляват ценни качества на смесените стопанства; те са съществен залог и гаранция за просперитета на тия стопанства.

От гледище пък на обществения интерес, не би било желателно, в трансформационния и преходен период от частно-капиталистическа стопанска система към колективно-социалистическа такава, да се създават излишни търкания между частния, кооперативния и държавно-стопанския сектори.

Частния сектор, трябва да бъде ограничен и това се налага от следвоенните условия, но това съвсем не значи, че частните стопанства трябва да бъдат оставени единствено и само на собствените си усилия, които неминуемо ще ги доведат до разорение. Обратно, националните държавни планове в много европейски страни, предвиждат стопански подем, а такъв е невъзможен при условия на частични неуспехи, фалити и пр.

Ето как интересите на държавата налагат подсилване, подхранване и подпомагане на частните стопанства. Последните обаче на трябва безогледно да преследват като крайна цел на своята дейност печалба. Тоя отживял вече времето си стопански мотив, трябва да отстъпи мястото си на друг такъв — общонародното благополучие. Смесените стопанства са най-подходящи за целта.

Това е още един доказателствен мотив и аргумент в полза *смесените* предприятия.

Като пречка за създаването на тия смесени предприятия ще се явяват при много случаи дребно-собственическият манталитет у някои частни стопански деятели (индустриалци и търговци) локалният патриотизъм и надценяване възможностите на

кооперацията, и държавният и общинския бюрократизъм, които все още намират място тук и там.

Необходимата повеля обаче на стопанските условия и историческото развитие, ще остане над тях пречки и ще затвърди условията за един стопански ред, който ще има действителна обществена оправданост.

Иваница Данчев

зав. култ.-просв. отдел при Обл. к-т
на С С М — Варна

Из програмата на Австрий- ската С. Д. партия.

С развитието на капиталистическото едро производство расте и производителността на човешкия труд. Но начинът за живот на работниците и служащите не се подобрява в същата степен. Всяко подобрене на машината, всяко рационализиране на производствения процес повишава производителността на труда, но в същото време освобождава работни сили и с това хвърля работници и служащи в нищетата на безработицата. Непланомерният капиталистически начин на производство предизвиква ту периоди на поскъпване и на свръхработа ту периоди на стопанска криза и безработица. Така начинът за живот на работниците попада във все по-остро противоречие с производителността на труда им и води към натрупване на създадените от тях блага.

Постоянния страх от безработица поставя работници и служащи в робска зависимост от притежателите на средствата за производството. Принуждението да работят до края на живота си чужда работа, невъзможността да използват плода на своите усилия, за подобрене живота на своето поколение, отнема смисъла и целта на работническия труд.

Страхът от съдбата на работника и липсата на поле в което да се пласират знания и способност, тласка нашата интелигенция към различните служби на държавния апарат, следствие на което той се претрупва. Нивото, стандарта на живота при тия излишни чиновници е много нисък, но все пак те представляват голяма тежест за държавния бюджет.

ЗАЩО ЩЕ СТАНА СОЦИАЛИСТ?

Защото вярвам, че отрудения народ таи в себе си заложиби, сили и възможности за преобразяване светът в по-савършен отколкото е сега!

Защото вярвам в трудът, като начало на всички блага на земята и в справедливото разпределение на благата, продукт на човешкия труд!

Защото искам всеки да има своя дял в трудът и всеки да се радва на неговия плод!

Защото искам да изчезнат: гладът, мизерията и нищетата и постоянните им съпътници: болестите, пороците и престъпленията.

Защото вярвам в нравственото издигане на човешката личност — предпоставка на утрешния ден, който ще бъде ден на **СОЦИАЛИЗМА**.

Защото ненавиждам насилието, диктатурата, които затъпяват човешкото съзнание и правят от човека автомат.

Защото искам човекът да стане човек-свободен, сят, възвишен.

Цена 20 лева